

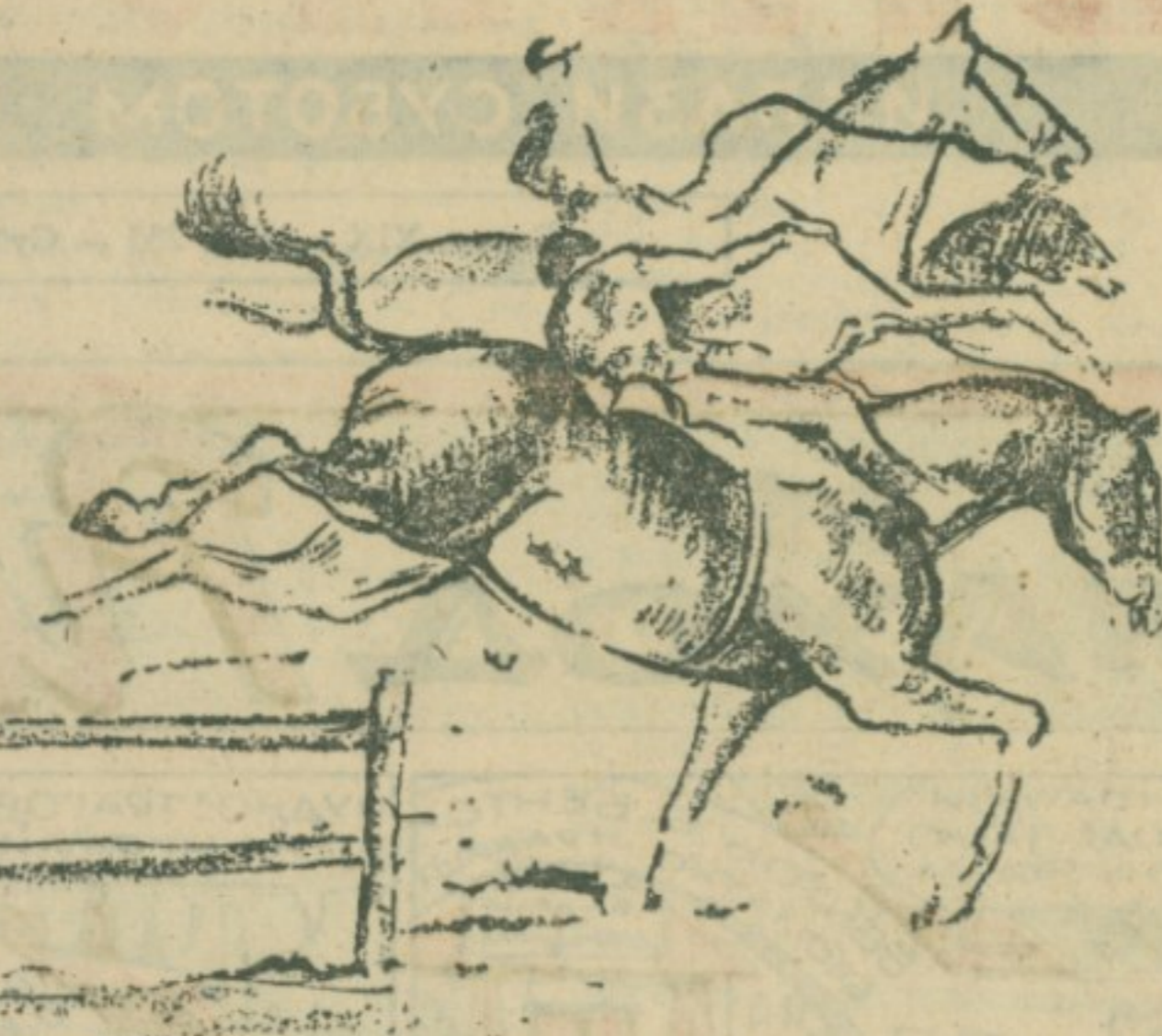

МИКИ И НАХОД РИЋА

НАЈОПАСНИЈА ТРКА НА СВЕТУ

Сваке године, међа марта, на огромном тркалишту близу Ливерпула, у Енглеској, одржава се најопаснија коњска трка на свету, која траје свега десетак минута. У њој учествује између 20 и 66 јахача, чији коњи треба да претрче 7.200 метара, савлађујући тридесет веома тешких препрека. Трка на хиподрому код Ливерпула није само опасна, већ и веома напорна. Године 1911, од 26 коња само један није пао, али је, како пише у званичном извештају, стигао на циљ посрћући, као да му је дата велика количина алкохола. Године 1951, од

њих 36 свега три су стигла на циљ.

Победници: коњ без једног ока, коњ са цевчицом у душнику...

То мартовско после подне тркалиште је толико прекривено светом да се добија утисак како ниједан Енглец није остао код куће. Преко 250.000 посматрача притисне пространу пољану, од којих многи не успеју да виде трку.

На овом чувеном хиподрому побеђују добри коњи и јахачи, али нису ретка ни изненађења. На пример, 1911 године прву награду однео је коњ без једног ока, а 1928 коњ коме је наместо болесног душника била стављена метална цевчица. Он је поту-

као четрдесет својих такмача. Рубио, америчко грло, свакодневно је у својој домовини вукао запрежни ауто-

нална трка, како се она званично назива, само је један такмичар погинуо, али су за то многи изнети сломљених

бус једног хотела, кад је некоме пало на памет да би се можда могао употребити као тркачки коњ. Он је на тркалишту код Ливерпула 1908 године однео прву награду. Муафа, с Новог Зеланда, победила је 1904, иако је била толико висока да је пре личила на „слабо храненог слона“. Према речима очевидца, прескакала је препоне као мравињаке.

Правила за ову трку нису као другде. На пример, поједини јахачи, у поређењу с правим докејима, личе на циглове. Многи од њих су само љубитељи спорта. Лорду Манерсу, на пример, победнику 1882 године, била је то прва трка у животу. Откако је установаљена „Велика нацио-

ну руку, ногу или кичме.

Спортист новинар Џон Хислоп, који је више година присуствовао овој трци, упоређује расположење међу јахачима пред трку са узбуђењем падобранаца уочи искакања на непријатељску територију. И једни и други имају сувише напете живце и веома су срдачни један према другоме, јер их зближава заједничка опасност.

На уобичајен знак, јахачи се пењу у седла, пролазе крај трибине и у кратком галопу одлазе на старт. Кад се подигне трака, крећу.

Препреке се састоје од дрвених ограда, високих преко један и по метар. Ту су затим шанчеви, јаме с водом дугачке 3,50 метра, итд. Од

старта до прве препоне има 430 метара, што је сасвим довољно да јахачи разреду коње, како не би долазило до судара. Па ипак, њих је немогуће избећи. Једне године, на првој препони се догодило једанаест падова, услед гужве.

Шеста препрека је врло тешка. Састоји се од високе препоне, после које треба прескочити широку јаму. Препрека је утолико тежа што коњ, кад је прескочи, пада на земљиште које је ниже од отскочног. Услед тога коњ се уплаши, и то у тренутку кад треба да узме залет за прескок јаме.

На земљи између коња у трку

Осма препрека није ништа лакша. Године 1928, један коњ се тако несрећно заплете у шибље да се из њега није могао искобелати. То је застрашило остала грла, тако да су само два стигла до краја стазе.

Постоји и чувени „заокретни канал“. Коњ мора да прескочи високу препону, а потом, чим се дочепи земље, да се окрене под углом од 90 степени и да настави трку. Ако продужи право, пада у канал. Једном приликом, у каналу се удавио један коњ.

Што се трка приближава циљу, на стази је све више коња без јахача, који безглаво журе и прескачу препоне, претстављајући велику опасност за докеје. Они налећу на друге коње, настављају трку у супротном правцу, итд.

Ако докеј успе да избегне несрећу при паду, то још не значи да се потпуно спасао, јер на њега лако могу да налете коњи који наилазе. Страшно је лежати на земљи и чекати да протутње крај главе колита свих коња који су трчали иза леђа обореног докеја. Године 1899, изнад једног француског такмичара прелетели су сви коњи који су узели учешћа у трци. Француз је остао неповређен, али је претрпео нервни слом.

Стаза је у виду два круга. Већ после првог, грла су јако уморна, тако да други круг претставља праву пробу храбрости и издржљивости. На последњем делу стазе постоје две препреке. Кад јаха-

чи ту стигну, у публици настаје тајан. Коњи су покривени пеном. Док су на почетку лако прескакали високе препоне, при крају трке једва им прилазе. Један одбија да пређе преко последње препреке, други се строваљује у јарак, трећи је абацио јахача... Ако их је било шездесет, сада преостали део стазе превађује свега пет или шест такмичара.

Ретко ће ко стићи на циљ у галопу. Већина јури слабијим, боље рећи млитавим ходом, а 1928 године победник је стигао — ходом. Чак и у последњем минуту догађају трка

се несрећни случајеви. Прошле године, грло је припадало штали енгелске краљиче прескочило је последњу препреку и налазило се на челу, прилично испред осталих коња. Изгледало је сигурно да ће оно добити трку. Чули су се повици хиљаде људи, који су већ поздрављали победника. Изненада, на свега 45 метара од циља, коњу су заклесала колена и он је клоњучо на земљу. Сви напори јахача да га дигне остали су у заудни. Кажу да је то био најдраматичнији губитак прве награде откако постоји ова трка.

КАО УКРАС, КАО ЛЕК, А И ДА БИ ПРЕПЛАШИЛИ АЈКУЛЕ...

Тетовирање, прављење разних цртежа на телу, познато је одавно. О њему говори и Херодот, а нађене су и многе античке скулптуре с тетовираним телом. По мишљењу неких стручњака, та вештина цртања по телу води своје порекло из Полинезије.

Код примитивних народа, тетовирање је потекло из жеље за допацањем. Има племена која тетовирају јагодиче на образима, а Ескимима шарају чело. У Кини су по телу и лицу младих девојка цртали лептирове и шеве. На Формози, чим се девојка уда, одмах јој ишарају лице разним цртежима. Амерички Индијанци и становници Полинезије прави су мајстори у овом послу. Они праве по рукама разне гривне, огрлице или одећу. Код жена на Новом Зеланду усне се тетовирају вертикалним пругама, које претстављају зубе. У неким крајевима гњурци који ваде корале и сунђере, јако ишарају своје тело, јер мисле да ће тиме уплашити морске животиње, а нарочито ајкуле. У Северној Африци тетовирање се негде примењује као врста лечења, јер се сматра да се помоћу тетовирања може унети лек у организам. У великим европским градовима и данас се

нађе понеки мајстор за тетовирање. Он је снабдевен разним иглицама, бојама, кинеским мастилом и примерцима цртежа, које бира сам муштерија. У Страначкој легији тетовирају се сами војници. Према једној статистици, највише људи тетовира се по касарнама, на бродовима, у затворима, на вашарима, итд.

(3)

БОГОВИ СУ БИЛИ МИЛОСТИВИ

Понекад је нека од фрегата хватала сувише велику рибу, тако да јој је половина стрчала из уста. Тако би, с пленом у кљуноу, летела све док јој се у жетуцу не би ослободило место за остатак рибе. Али, чак и при најсложенијем маневрисању, ове птице задржавају своју грациозност и лакоћу лета, а рибу лове тако лако и немарно као да им она сама дође у кљуно.

Тек кад се толико смрачило да се више ништа није видело, птице су прекинуле лов. Лагано, приметно отежале од јела, одлетеле су натраг према стенама Галапагоса. Делфини су шумели читаву ноћ, парајући својим скоковима воду око сплава.

Код мене је пало много летећих риба. Налазио сам их на крову кајуте, крај кормила, око катарке; неколико дана хранио сам се њима.

Мики је чекао на летеће рибе много нестрпљивије него ја. Није волео конзерве и трудио се да потребне витамине добије у свежем стању, право из мора. У то сам се уверио кад сам извукао на палубу покретни кљуно сплава. Био је обрастао маховином и шкољкама и мачак је брзо научио како да им раздваја љуштуре да би дошао до њиховог меса, а маховину је паскао као теле. Али, кад се појавила свежа риба Мики више није хтео ни да погледа шкољке и маховину.

Делфини су веома занимали Микија. Често сам морао да га одвлачим са ивице сплава да не би пао у воду. Али, почео сам да верујем да он уме знатно боље од мене да чува равнотежу. Чим би летећа риба пала на палубу, он би је зграбио и одјурно на крајња брвна, тамо где таласи најјешће ударају. Кад би се најео, смењивао би се на заштитну кутију мотора, што је могуће ближе Икију, и ту би заспао. Кад бих ноћу уперно на њега светлост фењера, он би ме кротко погледао својим великим жутим очима, као да каже: „Ја ништа рђаво не радим“. Али, папагај је одлично схватио да мачак оштри зубе за њега; забивши се у најдањи угао кавеза, спавао је неспокојно: једно црвено око увек је држао отворено.

БОРБА С НЕПОГОДОМ

Ноћ уочи 16 јула била је неуобичајено бурна. Неколико часова нисам се одмичао од кормила. Водила се борба — не на живот, већ на смрт. Рукујући великим једром, осећао сам се као човек који се сам бори с тројицом или четворицом снажних људи.

Без престанка сам летео с једног краја сплава на други. Била је то права трка с препонама и ја сам за неколико минута претрчавао читаве миље.

Бродом је релативно лако управљати без обзира какво је време, јер човек, не удаљујући се од кормила, може да обавља све послове. Ја сам на сплаву морао при сваком маневру ову да стигнем и да стално будем у покрету. Сплав захтева огромну покретљивост, брзину и способност економисања временом. Пловно сам по ноћи, готово по црном океану, који тако злокобно изгледа. Бурра се брзо приближавала.

— Чујеш ли рикну, Биле? Доле једро! Је ли ужад у реду?

Ветар се појачавао — поново на кормило! Живље, иначе ће све да ти се сруши на главу! Чујеш ли како удрице? А море је сасвим црно! Брже на лествице, иначе одоше и једра и катарке и убудуће ћеш пловити на голим брвнинама!..

Лествице од ужади на које сам се попео њихале су се као помахантале. Пео сам се по њима, ризикујући да ме ветар однесе у море или обори на палубу, где бих се разбио. Најзад, стигао сам до њиховог врха и ослободио конопца који се био заглавио у чекрку. Најзад сам се спустио, задихан, хватајући ваздух широко отвореним устима и посрћући од изнемоглости. А сад, попречно дрво на катарци...

Прошла је бесконечно дуга ноћ и наступио дан. Час за часом је летео, а бурра је и даље беснела. Нисам осетио руке с кормила, мотрећи на правац ветра, облака и таласа, напрежући све своје умне способности да бих из онога што сам гледао могао да створим потребне закључке. Јер од ветра, облака и таласа зависила је моја судбина.

Над бескрајном, узбурканом површином мора сунце се клонило западу, бојећи пурпуром западни део неба. А на истоку је било тамно, готово црно. Читаво водена маса, на неким местима пенаста и бела, ту тамна, а тамо ружичаста од сунца на заласку — муњевито се кретала под тамним сводом облака...

Спремно сам се за ноћ. Кавез са Икијем завукао сам у кајуту, тако чврсто га да никакви таласи не могу обори, и покрио

га својом старом кишном кабаницом. Мики је спавао под навоштеним платном. Вече-рао сам јечменог брашна, заливши га водом у коју сам размутно мало кафе. Затим сам налио керосена у фењер — требало је да ми читаву ноћ осветљава компас.

Наступио је сумрак, тихи час размисљања и сазнања. Сплав се сад мање љубао и мање шкрипао. Седео сам и мислио о далекој земљи. Полако, једна за другом, појаљивале су се звезде. Изгледало је као да су и оне чекале да наступи тишина. Међу њима, благом светлошћу сјала је Венера, према којој сам тако често пловно.

Пратећи очима кретање сплава, сетно сам се догађаја из претходне ноћи. То су били најтежи часови за читаво време пловидбе. Али, ја сам часно изишао из тог испита; потчино сам својој вољи ветар и море. Та ноћ ме је ипак много чему научила. Следећи пут биће ми лакше да се борим с буром.

С. О. С.

Другог дана, 17 јула, кад сам после подневна уносио белешке у свој дневник, осетио сам изненада бол испод груди, на оном месту које се назива „сунчани сплет“. За-

вршивши писање, размисљао сам неко време да ли да опет дигнем једро. Решно сам да га не држим. Море је и даље било немирно, ветар јак, а небо је нагавештавало да ће се још и појачати. Ноћу би могла да буде и бура.

Бол под грудима није се смиривао и ја сам узео прашик, мислећи да је у питању неки желудачни поремећај. Али, лек ми није помогао. Бол је постајао све јачи. Можда је то био резултат мојих присидних акробатских тачака које сам изводио на лествицама за време буре! Или последица јаке нервне напетости?

Мучио сам се тако пет часова, а затим је бол стао да се стишава, да на крају сасвим прође. За то време ноћ је већ наступила. Небо је било осуто звездама. Лево од мене, као кула светиља, сјајало је Јужни Крст. Мало позади, сред милијарди звезда, појавила су се сјајна јужна сазвезђа. Изгледало је као да горе светлости великих градова. Ниско на хоризонту висила је златна Венера, а десно од ње три звезде Великог Медведа, који као да се стрмоглављује у море, показујући небу своје пете...

Ноћу је ветар постао јачи и мени је било драго што нисам диго једро. Сплав је пловно добро, па сам чак успео да мало спавам.

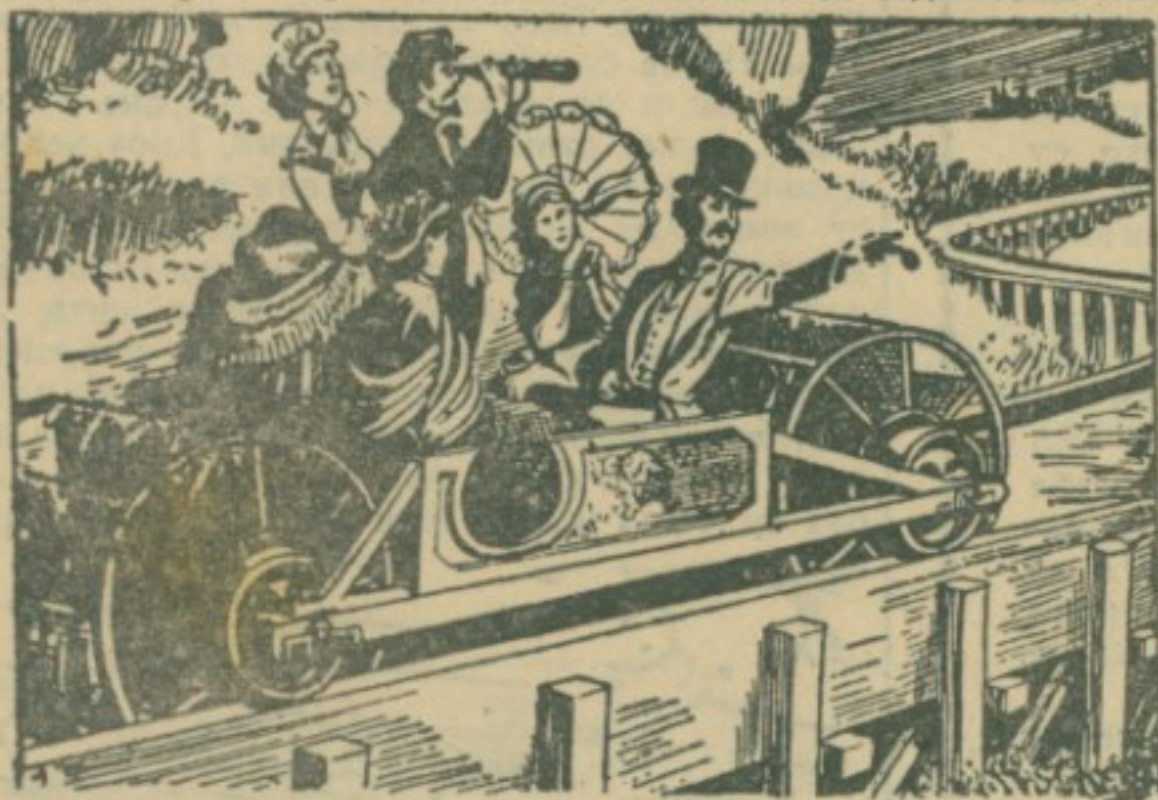
Сутрадан, готово у исто време као јуче, опет ме је забодело испод груди. Удручично сам, утростручно дозу лека, али ништа није помогло. Нисам могао да стојим и тетурало сам се по палуби изнебуљан од бола. Толико ми је било тешко да сам помишљао на смрт као на изабављење. Неколико пута у животу догодило ми се да преломим кост, али бол од тога био је у поређењу са овим као бувица ујед. Пребрао сам све лекове које сам са собом имао, тражећи морфијум, али, нисам нашао ни њега нити икоје друго средство за спавање.

Одлучио сам да пошаљем радиосигнал несреће — „СОС“. Ако се на растојању од неколико стотина миља наоколо налази какав брод, можда ће неко чути мој позив упомоћ. Али, налазио сам се ван путева трговачких бродова, на трећем уреднику, а на тој географској ширини вероватно сам био ја једнини. Ко да прими мој сигнал? Да ли да га уопште шаљем? Ако га чују, то је онда крај мог путовања! При тој помисли стао сам да јечим од беса и очајања.

(Наставиће се)

»ВОДЕНИ ПУТ«

„Водени пут“ састојао се од воде, која је текла вештачки начињеним коритом, и шина на горњим странама корита, преко којих су се окретали точкови. Вагонет са седиштима имао

је и точкове с лопатама. Чим би водена струја захватила лопате, кола су се кретала низводу. Овакав начин вожње био је у употреби извесно време у САД, око 1890 године. У то исто време железница „Канзас Пацифик“ имала је једра која су јој омогућавала да по јаком ветру јури брзином од 65 километара на сат. Оваква железница није пружала путницима неке нарочите удобности. Кочење је вршено на тај начин што је под последњи точак воза подметана гвоздена папучица.

БЕЛИ КОЊ

Он неуморно скаче по земљи већ близу две хиљаде година. Мењала се слика његове постојбине: реке су постајале мање и плоче, наместо густих шума појавили се пашњаци, стварала се, цветала и пропала краљевства због унутарњих ратова и под налетом завојевача, а он „бели коњ“, остао је исто онако бео као што је био и пре две хиљаде година. Кише (колико их је само било за то време!) само су незнатно оштетиле његове једноставне, али веома израите контуре.

Тај коњ, израђен на једном истакнутом брегу крај Афингтона у грофовији Беркшир, у Енглеској, највећи је коњ на свету: његова дужина износи 120 метара. Израђен је на јединствен начин. Уметник се није служио ни кичицом ни бојама. Означивши контуре коња у бесном трку, он је само огодио тло између линија, уклонивши земљу покривену бусењем. Тиме је обнажио заслепујуће белу кречну подлогу, тако карактеристичну за Британска Острва. Издужено, неприродно танко тело, дуг врат с повијеном главом, ноге у широком размаху, читав брзи коњ у лету — све то изникло пред вама на стрмој падини брега још много пре но што му се приближите. Али, несумњиво, најбоље се види из ваздуха.

Када је постало то чудо сликарске уметности и ко је његов творац?

Већ у документима из XI века помиње се „Планина белог коња“. Но, слика је, да је тако назовемо, вероватно израђена много векова пре тога. У читавој англосаксонској и норманској уметности није се могло наћи ниједно такво дело. Само на једној старој келтској медаљи из првог века пре наше ере налази се стилски подударна слика, што историчарима даје право да „белог коња“ сматрају наслеђем келтске културе.

ПРВИ ПАДОБРАНЦИ

Американец Балдин извео је 1890 године, у Лондону, неколико успешних скокова падобраном. Један карикатуриста предложио је том приликом да се уместо падобрана употребљавају сукњице шкотских војника и да тако сваки војник

појединачно води борбу у непокорним британским колонијама. У то време људи су се смејали идеји овог хумористе, а нису ни слутили да ће десет година касније падобранци играти значајну улогу у рату.

НЕОБИЧНИ ИГРАЧИ ВАЛЦЕРА

У Кини и Јапану живи једна врста кућних мишева познатих под именом мишева играча валцера. Ти мишеви воде порекло из Кине, али су у Јапан донети веома давно. Своје необично име добили су због тога што се без престанка окрећу у круг, као да желе да улове сопствени реп. У Јапану, где се могу наћи две врсте: сиви и бели, ове мишеве држе у малим кавезима баш због те њихове „играчке способности“. Некад се мислило да се ови мишеви врте у круг због неке болести у ушном лавиринту. Међутим, касније је утврђено да је то стечена особина, заправо последица вековног заточења у малим кавезима, у којима нема места за какву друг вртњу кретања.

WALT DISNEY'S
Најзад-
ЛУЛА
МИРА

ИЗНЕНАДА, ТИХИ БРЕГОВИ
ИЗНАД ПУТА РАЗЛЕГЛИ СУ СЕ ОД
ПАУНСКИХ РАТНИХ ПОКЛИЦА...

ОШИНТЕ КОЊЕ!
НАПРЕД! САМО
НАПРЕД!

БРЗИ ПАУНСКИ КОЊАНИЦИ СУ-
СТИЗАЛИ СУ КАРАВАН...

САМО КАД БИ КОЛА СТИ-
ГЛА ДО КЛАНЦА... ОНДА
БИМО ИМ, МОЖДА, МОГЛИ
ОДОЛЕТИ!

ПРВА КОЛА СУ НА УЛАЗУ
У УЗКИ КЛАНЦ...

ДОК! ХЕНК! КОЛА И
КОЊИ СУ У КЛАНЦУ!
МИ ЋЕМО БРА-
НИТИ ПРИ-
ЛАЗ!

ИМА САМО ЈЕ-
ДАН НАЧИН ДА ИХ
ЗАУСТАВИМО...

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

У

нашу обалу разасуте су стотине већих и мањих острва. Многа имају неке своје нарочите занимљивости, али острво Бишево, иако мало, спада међу она која тим занимљивостима највише обилују.

Бишево се налази југозападно од острва Виса, у средини има поље, које је окружено ниским брежуљцима. Високо је 240 метара (Вела Гора). Дуго је четири, а широко два километра. Целокупна површина овог острва износи 5,8 квадратних километара. Због стрмих обала, јако је неприступачно, сем, у западном делу. Биљни свет на њему доста је бујан и разнолик. У шумама расту јеле, а има и зимзеленог грмља, рузмарина, мирте и другог дрвећа. По брежуљцима су разасути виноградни, а море је богато рибом. Годишње се овде произведе око 50 вагона вина. Посла има доста, али то све ради око шездесетак породица, које у свему имају око 180 чланова. Ретка је породица чији се неки члан није утопио у мору. У току дана острвљани раде на њивама и виноградима, а кад је топли ноћ крену у рибарење. Исто

ОСТРВО са „хиљаду“ занимљивости

тако, у једно одређено време године они су више земљорадници, а у друго рибари.

Стрме обале Бишева пуне су пећина различитих величина, међу којима су најпознатије Медвједина и Модра Шпиља. Медвједина је дуга 110 мета-

Модра Шпиља, која се по природним лепотама може такмичити са чувеном Плавом Пећином на острву Каприју. Кад дуне југо и таласи почну да ударају на спољни отвор, кроз који се може и барком упловити у пећину, онда они натерају море у Модру Шпиљу, те вода, услед великог нагомиланања, избија кроз неколико отвора, на крову пећине, што много личи на гејзер. Ветар разноси те гејзере у облику посолнице по ви-

БОЈ ИЗМЕЂУ МИШЕВА И КОМАРАЦА

— Народна прича —
Кад су у стара времена мишеви носили мачеве, а комарци копља, они се једном нешто између себе љуто поинаде и дође до крви, па су у рату живјели много година, да их нико није могао умирити. Но, они сами уговоре да се ослоне на суд добрих људи, и тако мишеви изаберу ластавицу, а комарци мачку. Ево добрих људи судника, на урочено мјесто; посјелају у златне столове и повичу: „Хеј, море, давуције (тужњаци, жалници), напоље, приказујте што једни на друге имате“. Кад видјеше мишеви мачке, а комарци ластавица, сви се разбежаше где је ко боље и прије могао, завикавши својим судницима: „Хајте ви откуда сте и дошли; ми ћемо гледати на који начин међу се нагодити, а ако не могамо, онда ћемо по вас поручити“.

Тедног дана усред зиме, — прича стара кинеска легенда, — тиранска царица Ву (684—704) зажелела да посети свој врт у Чангану. „Сутра идем у свој врт, изјавила је она. Пролету се наређује да сутра узору расцвета све цвеће“. Кад је сутрадан царица крочила у врт, затекла је расцветано све цвеће — све сем божура, који су одбили да се покоре њеним деспотским људима. Разгорућена, царица је све божуре прогнала у Лојанг. Због тога се, чак и данас, у Лојангу налазе најлепши божури у читавој Кини, а вероватно и у свету.

Три стотине година после царице Ву, за време цара Јен Теунга из династије Сунг, — наставља причу друга легенда, — постојаб је недалеко од Лојанга, у селу званом „Вечита радост“, један диван врт. Припадао је старом Чју Хсијену, који је толико волео цвеће да су га сви звали „човек луд за цвећем“. Руже и камелије красиле су његов врт у пролеће, дотоси и нарви у лето, хризантеме и мирте с јесени, а нарциси и цветне шљиве зими. Било је ту још хиљаду других цветова, које је стари Чју брижљиво гајио и неговао, али су ипак најчувенији били његови божури. Но, мало се ко могао похвалити да се нашао иза високе бамбусове оградe. Па чак и тада, посетиоцима је било дозвољено да се цвећу диве само из даљине.

У близини врта живео је неки млад човек по имену Чанг, једна богата дангуба, који је волео да своју моћ покаже на тај начин што је суседима чинио пакости. Једног дана, он и његови пријатељи пролазили су крај врта. Привучени лепотом божура старог вртара, који су били у пуном процвату, ушли су некако у башту и Чанг надмено понуди старцу да купи читав врт. Стари Чју одби да прода своје цвеће. Разљућен, Чанг изгази ногама све божуре и удаљи се са својим друштом.

Док је стари Чју стајао плачући међу уништеним цвећем, пред њим се појави једна лепа, млада жена. Рекла му је да донесе врч воде и она ће му помоћи да

врати у живот своје цвеће. Кад се старац вратио с врчем, младе жене више није било, али су дршке божура стајале усправно као раније, а боја њихових цветова била је дивнија но пре: на ружичастим латицама појавили су се пурпурни преливи, а на првенцима као да је сликарева четкица повукла нежне беле потезе. Старом вртару било је јасно да је његова

посетице била добра вила. Испуњен чуђењем и радошћу, рекао је себи: „Био сам досад себичан и лепоту цвећа чувао сам само за себе. Да је моје срце било племенито као што је њено, ова се несрећа свакако не би ни догодила“. И тако је он отворио свој врт свима онима који су желели да га виде.

Прича о божурима брзо се рашчула. За њу је чуо и дангуба Чанг и одлучи да је искористи за своје подле циљеве. На његову оптужбу, старог вртара због враџбина баце у тамницу. И док је стари Чју тамо лежао, Чанг и његови пријатељи поново су продрли у старчев врт. Али, на њихово запрепашћење, божури су лежали изгажени на земљи, исто онако како су их после свог првог упада у старчев врт оставили. Наједном, дуну вихор и згаженио цвеће претвори се у лепе девојке, које су, машући својим дугим и широким рукавима и вичући: „Осветимо старог Чјуа!“ натерале преступнике у бекство. Ветар је престао исто тако наједном као што се и подигао, оставивши иза себе младе дангубе неозлеђене, али страховито уплашене — све сем Чанга. Њега су наши мртвог, главе заривене у бујвином којим је стари вртар хранио земљу своје баште.

Сутрадан је поглавар области дознао за Чангову судбину. Истовремено му је стигла молба коју је потписало стотину суседа. У њој је била изнесена Чангова клевета и захтев да се Чју Хсијен ослободи. Стари вртар био је одмах пуштен. Поред тога, поглавар је издао наредбу којом се забрањује свакоме да бере и уништава цвеће.

Чју Хсијен је наставио да гаји своје божуре; живео је једноставније и био љубазнији према људима него икад раније. Продавао је плодове са својих воћака, а новац је делио сиромасима. Неколико година касније, док је једне ноћи седео за дубљем у мисли, чуо је звуке небеске музике. Небеска Надзорница цвећа са читавом својом пратњом слетела је из висина на облацима разних боја. „Небески цар те је именовао Чуварем цвећа, — рече она старцу. — Испешеш се на небо са читавим својим вртом. Отсада па за вечна времена водићеш бригу о онима који воле цвеће, а кажњавашеш оне који га поздељују и уништавају“. На то су се стари Чју и његов врт подигли пред очима свих суседа на небо, а његово родно место „Вечита радост“ променило је тога дана своје име у — „Село стотину цветова“.

НЕКАД ПОЉЕ, НЕКАД ЈЕЗЕРО

У оном сивом царству камена кречњака постоје улегнућа између планина, која су покривена плодном земљом. То су крашка поља. Има их разног облика, а већином су издужена и елиптична. Нека су дуга десетине километара. Иначе су обично дужа него шира; поједина чак и до двадесет пута. Стране су им стрме, а дно равно и пространо. Кроз већину крашких поља теку потоци или речице. Иначе су ова поља од велике привредне важности за становнике крша; она су њихова Војводина или Славонија. Тамо се сеју разна жита, успева и воће, сади се разне поврће, индустријске биљке, итд. С пролећа и лети, крашка поља својом шареном, претежно зеленом бојом отскачу у оном сивом пространству крша. Али, она су често жртва људи природе. Кад почну

да падају велике кише, онда нагомилана вода не може да отече кроз поноре и поплави поља и све што је на њима засејано или посађено. Тада ова поља личе на језера. У Поповом Пољу, у Херцеговини, десет се да вода тако нагло почне да извире са страна и с дна поља да народ успе да спасе само оно што се налази при крају. На крашким пољима дешавају се и суше, па она, онако стрмена, личе на сасушене степе. Обично сваке јесени крашка поља постају језера. Тада се по њима народ превози сплавовима. У пролеће се вода испари или отече подземним каналима. Готово свако крашко поље има свој град, који је његово економско средиште. Таква средишта су градови: Оточац, Госпић, Ливно, Гацко, Невесиње, Цетиње, Требиње итд. Села се обично налазе на ивици поља.

2.700 МЕДВЕДА

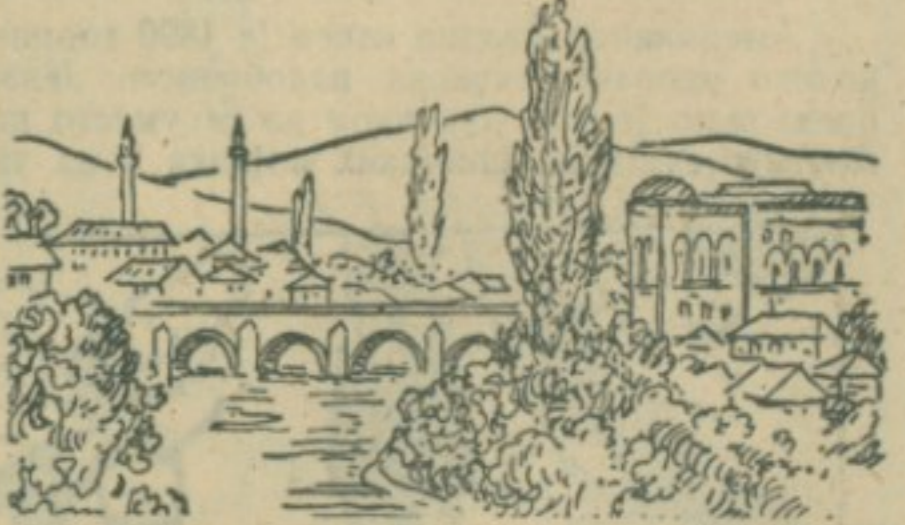
У целој нашој земљи има 2.700 медведа, од чега у ловиштима 1900, а у резерватима 800. Стање по појединим републикама изгледа овако: у Србији 200, Војводина ниједног,

а Косовско-метохијска Област 200 медведа; у Хрватској их има 300, у Словенији 170, у Босни и Херцеговини 1240, у Македонији 360 и у Црној Гори 170 медведа.

СВЕГА ШЕСТ...

Површина Босне и Херцеговине износи 51.139 квадратних километара, а број становника 2.847.790. У овој републици већих места има

мало. Постоји свега шест са више од 10.000 становника. То су: Сарајево, Бања Лука, Тузла, Мостар, Зеница и Бијељина.

НАЈВИШЕ СЕ ГОВОРИ...

Кинески језик говори данас око 475 милиона људи. Не рачунајући индискe групе од дванаест главних језика, на друго место долази енглески, којим се служи око 265 милиона људи.

КАО 175 МИЛИОНА РАДНИКА

Снага наших река искоришћавана се сваки даном све више, али то је мало у поређењу са оном силном погонском енергијом којом оне располажу и која, по мишљењу стручњака,

при средњем водостају износи 12,5 милиона коњских снага. Кад би се та снага потпуно искористила, вредела би као рад 175 милиона радника у непрекидном послу.

НАЈВИШИ И НАЈТЕЖИ ЧОВЕК

Највиши човек који је икад живео мисли се да је био Роберт Вадалоу из Алкона, у америчкој држави Илиноис. Он је био висок два метра и 67 сантиметара. Умро је 1940 године.

А за најтежег човека за кога се зна у историји медицине сматра се Роберт Ли Хјуз из Ханибала, у држави Мисури. Он је прошлог децембра био тежак равно 462 килограма.

Утоку Другог светског рата, око 12 милиона људи успознало је горчину, лишавања и тежбе заробљеничког живота. Ко од заробљеника није помишљао на бек

потерне групе и дресирани у члаци хватали су сваког оног који би на свом првом кораку у слободу починио и најмању неопрезност. За свој успех, већина бегунаца има да захвали на првом месту изванредном стрпљењу, другарској солидарности, хладнокрвности и уметности. То су били прави хероји стрпљења и мајстори камуフラже. Тим успешним бекствима из нацистичких логора за време рата била је посвећена једна недавна изложба у Француској.

Право је чудо како су заробљеници успели да сачувају низ фотографија и рукописа, па чак и један филм о животу у логору и о копању тунела за бекство, који су сами снимили. То највише изненађује због тога што заробље-

ХЕРОЈИ СТРПЉЕЊА

ство, повратак домовини и породици? Подвизи заробљеника-бегунаца могу се често поредити с највећим јунаштвима на бојном пољу. Немачки концентрациони логори били су окружени густом бодљикавом жицом, а с многобројних стражарских кула, опремљених снажним рефлекторима и адармним сиренама, вребале су митрајеске цеви. Одабране

ниши нису могли примати ништа осим хране, а сваки њихов пакет брижљиво је прегледан и сечен у ситне делове. Изложба у Паризу открива технику бекства. У дуплим цевима заробљеници су месечно износили земљу коју су ноћу кришом копали испод барака, а у оловкама су добијали минијатурне географске карте и шифрована имена оних којима ће после бекства,

на путу кроз Немачку, моћи да се обрате за помоћ.

Бекство је често припремано по години и више дана. Ту нег који су француски заробљеници прокопали недалеко од Ахена био је дугачак 200 метара. Један изложени документ потсећа на ову операцију. Тог судбоносног дана, тачно у 12 часова и 25 минута, дванаесторица заробљеника по здравили су се са својим друговима, предали им тестаменте и почели да силзе један за другим у „метро“. Мучно пузање кроз узану рупу трајало је сатима. Ваздуха није било довољно. Да се не би погушили, један од заробљеника, који је био на раду изван логора, отворио им је излазну рупу, кроз коју је почео да струји свеж ваздух. Први бегунац изишао је на површину око поноћи. Од те групе свега су се четворица пробрла до Француске, док су остали похватани.

Познат је случај бекства француског генерала Жироа из тврђаве у Кенингстену. Овај официр чамно је у једној кули виској око 30 метара. Па ипак, није губио наду у бекство. Више од годину дана он је примао од породице пакете завезане канапом кроз чију је унутрашност пролазила жица. Из више од четрдесет наставака генерал је успео да направи танко али јако жичано уље, низ које се једне ноћи спустио у подножје тврђаве. Кад су чули за генералово бекство, Немци су сауда објавили његове фотографије и уценили му главу са 100.000 марака. Међутим, захваљујући до бро припремљеној служби веће, у којој су главну улогу имали француски радници у Немачкој, генерал Жиро је, после девет дана путовања, прилепо у отаџбину.

ВУЧКО

НЕ ЗНАМ КАКО ПОМОГУ НАС ЈЕ ПРИМЕТИО. ИШЛИ СМО ИЗАЗБУЊА! ИЗ СВОМ ОШТРОМ ЧУЛУ МИРИСА.

ОН ЗНА КАД СТЕ ВИ У БЛИЗИНИ ИАКО ВАС НЕ ВИДИ!

АУ! О-О! ЈАО!

ОНДА МИ НЕ МОЖЕМО НИКАД ИТИ НАШЕМ УЈАКУ! НЕ СМЕМО ОДЛАЗИТИ ОД КУРЕ!

ЦИН ИЗ СИЋУШНЕ СЕМЕНКЕ

Циновске секвоје, највећа жива бића на свету, клијају из семена које је толико си-

ћушно да из једне унце (28,35 грама) може, теориски, да се добије 6.700 дрвета. Кад достигне пуну висину, секвоја је тешка око 2.000 тона, што претставља депласман неког мањег пароброда.

И ТО СЕ ДОГАЂА

Док се купао у мору, Елисон Сево, рибар са Соломонских Острва, угледао је недалеко од себе троугласто ајкулино пераје, а одмах затим низ њених оштрих зуба. Браза као мурва, ајкуда се приближавала рибару. И тада је он, можда несвесно, учинио оно што је једино могло да му спасе живот: уместо да окрене леба немани и заплива према обали, човек јој је храбро пошао у сусрет, обгрдио је рукама њено глатко тело и — снажно је вуче. Изненађена животиња, једним грајајем, отргла се од рибара и побегла према пучини, а он је, неизлеђен, похитао ка обали.

СТАРЕ ЕГИПАТСКЕ РУШЕВИНЕ ДИЖУ СЕ С МОРСКОГ ДНА

Остаци старе цивилизације дижу се полако с морског дна дуж египатске обале, око 19 километара од Александрије. Лист „Ал Шаб“, који доноси ову вест, каже да су у питању гробнице и стубови који датирају из времена династије Птолемеја. Др Абдел Алим, професор океанографије на Александријском универзитету, пронашао је неколико драгоценних предмета свега два метра испод морске површине. До изненадне појаве овог потопљеног предела свакако је дошло под утицајем недавних земљотреса.

НИГДЕ БЕЗ ЊИХ

Комарци преносе маларију од тропских до поларних области и од мочвара крај обале до пустиња дубоко у у-

нутрашњости континента. Једино женка убада. Па ипак, њена главна храна није људска крв, већ биљни сок.

ЂАЧКЕ ДРУЖИНЕ и њихов загаттак

Наше старе ђачке дружине осниване су из родољубивих побуда, а основни задатак био им је: вежбање у књижевним саставима, или, како се тада говорило, „управљање у српском слогу, писменом и усменом; спјевном и простом“. Најстарија данас, позната српска ђачка дружина основана је у Грацу 1829 године. Имала је необично име — Српска влада, али њени чланови нису били само Срби, него и студенти Хрвати и Словенци. Чланови ове дружине били су и Људевит Гај и Станко Враз. На скуповима дружине читале су се српске народне песме из Вукових књига; из њих се учио народни језик и оне су младе студенте напале поносом и вером у народну будућност. Ускоро су ђачке дружине осниване свуда где је на школама било српских ђака. Најпознатије и најактивније биле су у Сегедину, Пожуну (Братислави) и Пешти.

На будимским брдима једног дана

Рад појункске дружине, као и осталих словенских ђачких дружина у овом граду, текао је под брижљивим надзором великог словачког родољуба Људевита Штура. Чланови су се састајали два пута недељно. Најпре је читан списак с прошле седнице, а затим су двојица декламовала српске, словачке, чешке, пољске и руске песме. Потом су се читали књижевни састави чланова, па би почела критика. „Сваког месеца сви чланови по дужности поднели би своје писмене радове: песме, приповетке, научне саставе из области филологије и историје“. Неговала се и музика. Образоване су мале музичке групе с гитарама, виолинама, флаутама и басом, а била је и једна састављена од гајди и гусала. Саставци, који су називани „спевокол“, одржавали су сваке недеље. Ту се музицирало, певало и играло. Народне песме певале су „природно“, онако како их народ пева, а не „хармонично“.

Људевит Штур вршио је на српске ђачке огроман утицај. Он их је напајао свесловенском идејом, која је доживела свој врхунац пред револуционарну 1848 годину. Бивши чланови тих наших најстаријих ђачких дружина били су носиоци романтичарских свесловенских идеја и Штурови апостоли у нашој народној средини. Зборник „Славјанка“, што су га 1847 године заједнички издали појункски, пештански и прешовски „млади учени се Срби“, био је највиднији израз духовног расположења наше тадање омладине.

Пештанска српска ђачка дружина организована је после појункске, али су се српски ђаци већ и раније окупљали на мањим и повременим скуповима. Они су у будимским брдима једног раног летњег јутра овенчали доворним венцем Сими Милутиновића Сарајлију, који је тада сматран највећим српским песником и идеалом омладине. У навечерје револуције, 29 фебру-

ра 1848, пештанска ђачка дружина приредила је посмртну свечаност Сими Милутиновићу. Био је то дирљив гест, а у исто време значајна словенска манифестација. Осим пештанских Срба, на ту све-

чаност дошли су у великом броју и изасланици из Бачке, Баната и Срема, из Србије, Хрватске и Славоније „да присуствују слави спомена српског песника и великана“.

Том приликом говорили су чланови пештанске дружине,

Све је захватило чудно расположење

Кад је свечаност већ била завршена и свет се почео ра-

дворници, где више стотина људи стајаше, завлада мртав тишина. Који већ беху напољу, журно се врате у дворницу. Говорио је Јан Колар, чувени чешки родољуб, сматран тада највећим словенским песником. Колар је говорио на чешком језику о свом мртвом пријатељу, српском песнику Сими Милутиновићу, с којим је некад често проводио ноћи у разговору „о несрећној судбини нашег народа, тужећи се један другом и тешићи један другог налом у срећнију будућност“.

Коларове речи продрале су до свачијег срца. Све је захватило неко чудно расположење. Био је то последњи дан месеца фебруара 1848 године, и последњи часови тога дана; сутра, 1 марта, у Бечу је избила револуција, а за два дана њен талас је допро и до Пеште. Колар је говорио: „Ми Словени лишени смо јазног живота: ми немамо својих земаљских сабора, немемо ит жуланских скупштина где би се могли скупљати и договарати о народним потребама. Нама остају само још овакве прилике да се можемо састајати, да се исплачемо на гробовима наших пријатеља! Али ми не треба да клањемо духом; ми то не смејемо чинити. Ми морамо с напрегнутим силама радити сваки за свој народ; али сви скупа треба да негујемо братску слогу једнога племена с другим...“

Последње Коларове речи биле су бурно поздрављене. Тако се овај помен Сими Милутиновићу претворио у заклетву на верност свом народу и словенској идеји.

Када су у Пешти избили први револуционарни немири, српски ђаци, чланови дружине, нису прекидали своје састанке и договоре са изасланицима из „доњих крајева“. Користили су се згодном приликом кад су још на окупу претставници разних покрајина где живи српски народ да се с њима договоре о најважнијим народним потребама и да измењају мисли. Саветовања су трајала неколико дана и на њима су донети закључци шта и како треба да се ради да би се заштитили народни интереси. Догађаји су се брзо развијали. Српска ђачка омладина напустила је Пешту и разишла се по „доњим крајевима“. Тако је престала да ради пештанска ђачка дружина, као и све остале у Угарској.

Кад је, после угушене револуције, у Аустрији завлада реакција, ђацима је било најстроже забрањено да оснивају своје дружине, да одржавају било какве састанке. Тек после слома Баховог аполитизма, српски ђаци у Пешти, као и другде у Аустрији, могли су поново да оснивају своје дружине. Међу првима основана је у Пешти „Преодница“ (1861). Али, то је већ друга генерација српске омладине, која има и друге погледе на књижевност и политички живот свога народа.

Данас се нека од ових острва смањују, а нека су се већ истопила и треба да се избришу из географских карата. Једно од њих је Васиљевски. Сличну судбину ће ускоро доживети и острво Семеновски, које је 1823 године било дугачко 15 километара, а сада свега око два километра.

Кристална острва ишчезавају

У водама Арктика постоје јединствени примерци кристалних острва, која немају никакве везе с леденим бреговима и сантама. Кристална острва су непомична. Њихова основа је учвршћена непосредно за морско дно, а у току времена прекрила их је земља и обрасла су зеленилом, тако да изгледају као мали континенти. Једно од најпознатијих међу њима је Лијаков, у архипелагу Нови Сибир, источно од Тајмирског Полуострва. Основицу острва чини ледена маса. Површина се састоји од иловаче и песка, у којима се могу наћи остаци мамута, тигрова, дивљих коња и других преисториских животиња, што сведочи да је ту било живота пре много хиљада година. Фосилно биље такође служи као доказ да је тамо клима била много умеренија него данас.

Међутим, Лијаков, као и друга „острва с леденим ногама“, ишчезава, јер постепено тоне. Некада га је за сибирску обалу везивао земљоуз чији

зипазити, изненада се зачу јебрани снажан глас: „Драги бра- три Срби а сестре Серпки- ње!“ — „Чујмо Колара! — разлоге се понови са више страна и одједном у великој

се остаци лепо распознају у мору на азијској страни, у виду високих ледених хридина. Ево како се објашњава постанак кристалних острва. У току пролазног хладног периода на земљи, на површину тог дела арктичког мора нападали су велики снегови, тако да се створила чврста ледена кора. Потом је ту ледену санту, која ће касније постати подножје, стуб-осло- нац острва, преплавило речни муљ. Муљ није дозволио да се подлога отопи кад су ваздух и горњи слој воде постали топлији. Услед тога, на острву је могао да на- леже уточиште биљни и животињски свет.

Данас се нека од ових острва смањују, а нека су се већ истопила и треба да се избришу из географских карата. Једно од њих је Васиљевски. Сличну судбину ће ускоро доживети и острво Семеновски, које је 1823 године било дугачко 15 километара, а сада свега око два километра.

ДЕБЉИНА ЛЕДЕНОГ ПОКРИВАЧА

Лед на Гренланду, недалеко од Северног Пола, местички је дебео и по једну ми-

љу. У близини Јужног Пола, дебљина леда на неким местима износи и до две миље.

ЖИВИ ЗИДОВИ

Једна група научника из Музеја природне историје у Њујорку открила је у близини Панаамског Канала једну врсту мрвава који имају необична насеља. Њихове „куће“ састоје се од хиљаде ових животиња да које се обесе о какву грану. То су, уствари, зидови, између којих мрваља краљица и ларве живе под потпуно нормалним условима. Преко ноћи обесе се сви мрвави, те је унутра топло, али чим изгреје сунце изврстан део оде, оставивши отворе на зидовима, тако да је у унутрашњости свеже. Постоје две врсте оваквих мрвава. Обе имају на ногама кукце, помоћу којих се закачењу за дрво или стеву, а после један за другога.

ЦИГЛЕ ОД СТАКЛА

Нов издарски материјал су стаклене цигле. Начињене од два засебно изливена комада стакла, оне су затим међусобно спојене, тако да између њих остане шупљина испуњена ваздухом. Захваљујући томе, овакве цигле имају термичко изолационо својство исто као зид од земаљаних опека дебео 20 сантиметара. Пошто су стаклене цигле прозачне и лепе, од њих се праве украсне преграде у станovima, зидови према башти, затворене веранде, ходници и сличне просторије у којима било из којих разлога нема прозора.

ВИДЉИВА И НЕВИДЉИВА СВЕТЛОСТ

Свега 38 процената сунчане светлости видљиво је за чо-

вечеј очу. Инфрацрвени зраци сунвише су дуги да бисмо их могли запазити, док су ултравиолетни сувише кратки.

СЛУШАЈТЕ! ИМАМ ПЛАН! ЕВО ШТА ДА РАДИТЕ... ПШ... ПШ...

У МЕЂУВРЕМЕНУ... ВУЧКО МИ ЈЕ РЕКАО ДА РЕ ПРАСИМ ДА НАС ИДИ СВОМ УЈАКУ!

ОНИ МОГУ ПОРИ, АЛИ РЕ ЗАВРШИТИ У МОЈОЈ ПЕРИ! ХЕ, ХЕ!

МОЈ ДОБРИ СТАРИ НОС РЕФИ РЕ МИ КАД РЕКУОД КУРЕ!

НАСТАВИТЕ СЕ

ХЕРОЈСТВО ЖИВОТЊИЦА

дан тренутак владала је тишина, а затим се разлеже узнемирено пијукање, које на језику царица значи: опасност. Упутих се према дрвету да бих боље видео. Отац-царица, на врхунцу узбуђења, скакутао је као луд на својој грани, док је мајка, усправивши се у гнезду, зажарених очију посматрала нешто испод себе. Најзад, видех шта је то: водена змија пузала је тихо уз дрво. Ове змије изнад свега воле птичја јаја и у стању су да очисте гнездо у трен ока. Иако нису отровнице, оне јуришају бесомучно, а кад заризу тешко их је одвојити од плена.

Појурих са штапом у руди, али — стигох прекасно. С бесним криком, отац-царица забодле свој кљун у нападача, баш иза главе. Змија одговори же-

стоким нападом, али њене чела, а затим се заклопише се напразниро пијукање, које на језику царица значи: опасност. И женка се устреми на нападача и поче да га удара кљуном.

Застао сам изненађен и посматрао чудан приказ. Тело змије задрхтало је и опустило се. Било је довољно двадесетак жестоких удараца ових одважних малих створења да све буде готово. Али, птичице нису тако мислиле. Оне су и даље бесно кључале непријатеља, све док огромна змија није остала непомична у трави. Тада се с дрвета изви победничка песма.

Ово сведочанство једног очевина није ништа изузетно. У природи се свакодневно догађају права херојска дела, нарочито кад је у питању одбрана младунца. Можда један од најлепших примера забележио је члан Француске академије Анри Бордо:

— У време док сам још одлазио у лов, био сам сведок једне потресне трагедије дивокозе и њеног јарета, равне онима које људи доживљују у рату или у љубави. Једног дана, у Алпима, дивокоза се нашла укљештена међу стенама са својим јаретом, па видећи пред собом ловаца потера младунче уским пролазом који се иза ње отварао, толико уским да она кроз њега није могла проћи. И док је јаре из-

ВЕРОВАЉИ

МОСТ ОД — ПЕТЛОВА

отплаћивање замка трајало 528 година.

Покретни мост на реци Томбици код Демополиса, у Алабама, сарађен је од прихода добијених на лицитацији петлова које су поклониле разне угледне личности. Петао кога је поконио председник Сједињених Америчких Држава био је продат за 55.000 долара, а петак тадашњег председника француске владе Клемансоа за 10.000 долара.

ЗАМАК ЗА ЛАБУДОВЕ

Стари замак Сен Бернар, у француском департману Ен, био је продат за 1.056 лабудова. По уговору о продаји, купац је био обавезан да бившем сопственику замка, а затим њего-

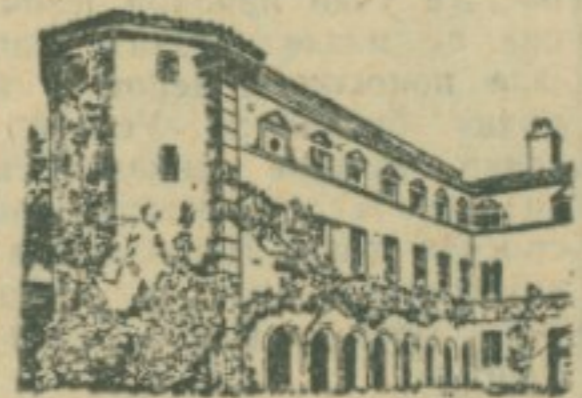
СТАТУА КОЈА ПЛАЧЕ

Биста доктора Едварда Кука, која се налази у цркви светог Бартоломеја Великог у Лондону, „плаче“ кад је време влажно. Наиме, камен од кога је статуа начињена кондензује влагу из ваздуха и тада из очију статуе клизе водене капи сличне сузама.

ИСТОГ ДАНА...

Кертис Бо, из Де Смета, у Америци, и оба његова родитеља рођени су истог дана: 26 маја.

вим потомцима, даје два лабуца годишње. Тако је живот.

С едећи на грани по ред свог гнезда, један царица, не већи од напруга, промукао је певајући тако хармонично да сам га очаран слушао већ читав сат. Одједном, весели концерт престадје. Је-

Ваздушни ПУСТОЛОВИ

С редином прошлог века, док се налазио на научном путовању око света, Чарлс Дарвин је једног јутра зачудо посматрао изненадну најезду паукова. Његов брод, који се налазио неких шест

миља далеко од обале, био је просто преплављен овим животињама, које као да су слетале с неба. Данас нас оваква појава не би зачудила, јер нам је познато да пауци „ле-

те“ обешени о своју нит, мада се ретко виђају толико удаљени од обале.

Паук женка може да снесе неколико стотина јаја. Кад се цео рој излеже, сасвим је разумљиво што питање исхране постаје врло актуелно. Зато се, у погодно време, млад паук успне на неку узвишину, било да је то влат траве, каква ограда или дрвце. Ту стрљиво седи и чека повољне атмосферске прилике за „велику пустоловину“. Што је најзанимљивије, ветровит дан му није погодан. Најбоље је кад је време мирно и топло и кад се са земље логано диже топао ваздух.

Кад тај тренутак дође, паук пусти своју танку нит, која га лагано вуче горе, успињући се са струјом топлог ваздуха. Ово путовање може бити кратко, а може се протегнути и на хиљаде километара. Каткад ветрови који дувају на висинама понесу паукове и преко мора (као што је било са онима које је Дарвин видео), па на том путу или пропалду или доспеју на неко усамљено острво или далеко копно, где одмах почну да стварају нов живот.

Оваква путовања су веома опасна и нико не би могао рећи колико ових малих „авантуриста“ пропалне на њима.

Дејство атомског зрачења

Питање којим се данас научници баве не тиче се толико дејства одређене количине атомског зрачења, на човека, колико утицаја који оно има на људски род за један дужи период времена. Другим речима, ради се о генетичкој опасности зрачења. Нема сумње да оно има утицаја на еволуцију. Космички зраци и друга природна зрачења могу да утичу на развитак појединца, тако да се то после одрази и на потомство. Овакве промене дошле су из прошлости и кроз остале генерације. Ово је у неку руку улога са само језиним смером кретања, јер измењени тип више се не враћа свом оригиналном, првобитном типу. На тај начин промене постепено мењају правац еволуције.

Ово питање је већ данас актуелно, јер са све широм применом атомске енергије иде упоредо и повећање количине радиоактивног зрачења. Број атомских реактора и других сличних апарата можда неће имати непосредан негативан утицај на данашњу генерацију. Али, какав ће све то утицај имати на будуће генерације? Можда ће наши потомци бити неотпорнији према разним болестима, или ће се повећати смртност, или ће се смањити способност рађања? Све су то могуће опасности које са собом носе атомско доба. Данас већ лекари препоручују да се што

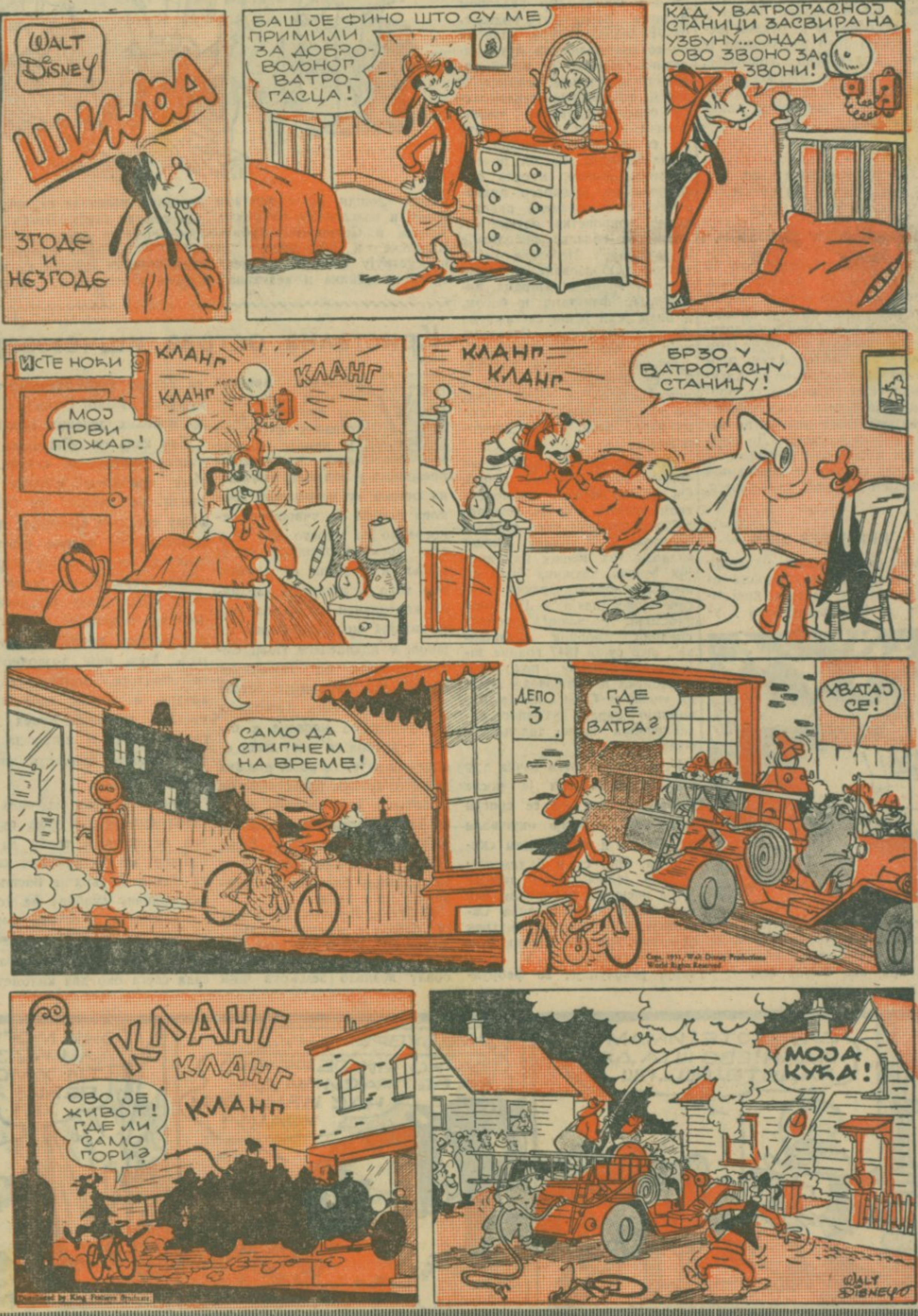
мање употребљавају чак и рентгенски зраци. Ово је нарочито важно за лица преко 40 година. Али, како већина мајки рађа децу пре своје четрдесете године, не постоји нека већа опасност за потомство.

НЕУТРИНО — НОВА АТОМСКА ЧЕСТИЦА

Једна америчка лабораторија за научна истраживања недавно је јавила да је откривен неутрино, атомска честица чије је постојање теоретски претсказано још пре двадесет година, али се све до данас то није могло доказати. Неутрини имају веома велику продорну моћ, тако да могу да прођу кроз милионе километара чврсте материје. Научници се надају да ће им доказ постојања неутрина помоћи да боље разумеју и протумаче онај „лепак“ који држи делове атома заједно.

ЦИНОВСКА ТРАВА

Са Хаваја и Порторика пренета је у Тексас једна врста траве која може да нарасте до три метра у висину. Ова трава је веома добра сточна храна; од свих домаћих животиња, једино је овце не једу радо. Њеним гајењем постигнути су знатно већи приноси траве и сена него досад.

„СУНЧАЊЕ“ НА МРАЗУ

Многи људи су љубитељи сунчања: многима је оно потребно и из здравствених разлога. Али, како се сунчати за време обличних или хладних дана? Ово ће омогућити изум једног немачког конструктора — специјална лампа која зрачи

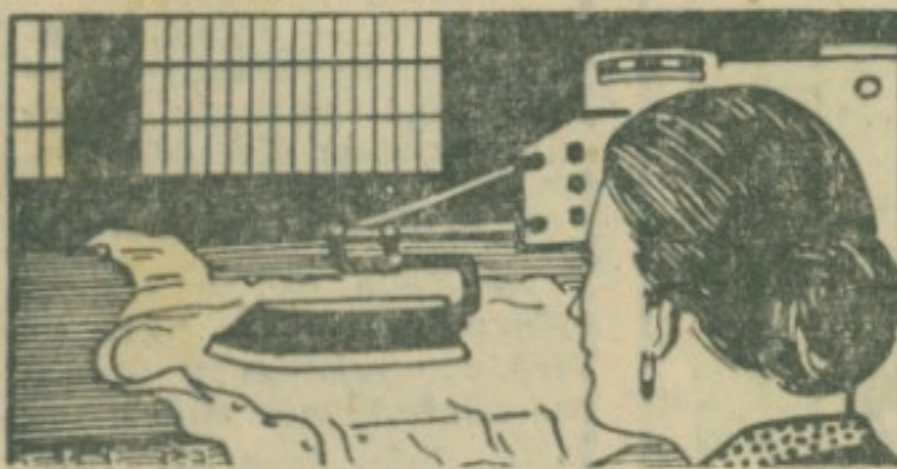

топлотне инфра-црвене зраке. Лампа ради на бутан-гас, чији је резервоар смештен у њеној основи. Лампа-зрачак може се корисно употребити и напољу, за време хладних дана.

★ ★ ★

ЗАМЕЊУЈЕ ПЕТ РАДНИЦА...

Машина која може да испегла један комад рубља за 30 секунди — то је један од најновијих проналазака енглеских стручњака. Њоме

управља само једна особа, замењујући тиме пет радница-пегларки. Поред рубља, ова машина може да пегла вештачку свилу, најлон, памучне и вунене тканине, итд.

★ ★ ★

НЕОБИЧАН РИБАРСКИ ЧАМАЦ

Један мали појас који се пуни ваздухом, направљен од пластичне материје, омогућује рибарима несметан прилаз до места где је велика дубина. Овај „чamac“ причершћује се око стру-

ка, тако да се помоћу њега рибар не само одржава на површини воде, већ може да се служи обема рукама.

★ ★ ★

ЈЕЖЕВИ — ДОМАЋИ ЉУБИМЦИ

Јежеви могу да постану домаћи љубимци само ако човек покаже мало више стрпљења. Код њих је женка домаћин „куће“. Она бира стан, тј. гнездо у коме опало, сасушено лишће, у коме доноси на свет четри до пет младунца, а може и осам. Мали јежеви имају прљавобелу боју, меко крзно и нежне бодље. Доцније им крзно потамни, а бодље очерсну. Те бодље су јежевима једина заштита од на-

пада непријатеља. Иначе, јеж тачно зна од кога му прети опасност. Он, на пример, уопште не обраћа пажњу на зечева, јер зна да они не спадају у његове природне непријатеље. Међутим, кад нагледа лисицу одмах се склупча у бодљикаву лопту. Тада му она не може ништа, уколико у близини нема воде. А ако је има, лисица пажљиво и вешто одгура склупчаног јежа до воде и бућне га у њу. Наравно, њему не остаје ништа друго него да се одмота и заплива, а то је прилика на коју лисица и чека.

„ДВАПУТ“ УМРЛА

Мада ретко, ипак се догађа да понеко „двапут“ умре. Наравно, прва смрт је само варка, али понекад се „умрла“ особа налази у таквом стању које може да обмане и самог лекара. Узимајући то за основу, велики писац Мопсан је створио своју чврсту причу „Породични круг“, која је преведена и на наш језик.

Пре извесног времена, у Енглеској се нешто слично догодило са Елизабетом Ани Лестер, старицом од 78 година, која је „двапут“ умрла, услед наглог запаљења плућа појачаног опојном дрогом. Наиме, после неког тешког разочарања, старица је одлучила да изврши самоубиство, па је прогутала већи број некаких пилула. Стање у коме се потом налазила било је „беживотно“. То су установили њена кћи, два полициска органа и лекар. Међутим, кад су стигли људи из погребног предузећа, она је наједном оживела. Одмах је пренета у болницу, али је шеснаест часова касније издахнула.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

НОВ ПАРАЗИТ НА ЖИТУ

У Америци се недавно јавио један нов паразит на жити, који прети да нанесе велике штете усеви. Ова биљка, која је пренета из Африке, развија се из микроскопски ситног семена, и то искључиво у корењу неке друге биљке. Чим зрно изклија, прилепи свој корен уз корен биљке-домаћина и из њега сише сокове за своју исхрану. После три недеље, избије из земље и почне да листа. Врло брзо сазри и избаци од 100 до 500 хиљада семенки. Афрички урођеници боре се против ове штеточине на тај начин што, чим је приметне, сасеку и њу и жито, и то пре него што сазри и избаци семе. Како би овакав начин уништавања паразита нанео велике штете америчкој привреди, научници сада траже неку другу могућност заштите усева од њега.

УРАГАН У МИНИЈАТУРИ

Да би упознали и детаљно испитали технику урагана, метеоролошки стручњаци са Универзитета у Чикагу произвели су у једном суду вештачки ураган. Бурја је створена под истим оним условима под којима се ствара и прави ураган — греје се средина суда, док се споља хлади. Цео суд се окреће, правећи по један круг свака два минута, а ситни опилци алуминијума додају се води да би се пратило њено кovitлање. Као и код правог урагана, и овде се вода диже у трубу, док средиште остаје потпуно мирно.

РАКЕТЕ С КРИЛИМА

Нови дириговани пројектили личе на авионе, јер имају крила и крму. Сматра се да ће, захваљујући овоме, ракете имати већи домет.

ЕКОНОМЕТРИЈА

Реч економетрија је кованица која у привредним наукама означава један метод учења, који обухвата математику, теорију привреде и статистику. Његов циљ је да прати кретање свих привредних грана, а свако од њих у из-

весној мери обухвати и статистички утврди. Помоћу овог метода, стечена су драгоцене искуства и на основу њих израђени графички и тражњи пољопривредних производа. Али, економетрија не само што утврђује горње чињенице, већ делимично даје и прогнозе о привредном развоју у будућности.

ЈАЧАЊЕ АУТОМОБИЛСКИХ ГУМА ЗРАЧЕЊЕМ

Опити који су сада у току имају за циљ да се, помоћу атомског зрачења, аутомобилске гуме учине што отпорнијим. Испод слоја воде, дебелог око пет метара, гума се излаже зрачењу гама-зракова. Слој воде служи као заштитна људи који на томе раде. Значајно је да гуме после зрачења не испуштају никакве штетне зраке.

ПРОДОР ПЛАСТИЧНЕ МАТЕРИЈЕ

Према анализи америчких стручњака, данашњи аутомобили већ имају у себи преко седам килограма пластичне материје. У ову количину нису урачунате боје, већ само делови, почев од волана до задњих светљки. Рачуна се да се на једним колима налази преко 200 делова од пластичне материје, а тај број ће се, по мишљењу ових стручњака, стално повећавати.

НАЗЕБЛИ ХРЧАК

Научницима на универзитету у Мериленду пошло је за руком да први пут заразе хрчкову младунчад вирусом човеке кијавице. Животињцама су, кад су имале свега шест дана, унете у нос свеже кијавице са овим вирусом и све одреда одмах су се разболеле од „назеба“. Досад је вирусом кијавице могао да се зарази само човек и његов најближи сродник, шимпанзо. Али, висока цена шимпанза и недовољан број људи који су се добровољно стављали на уни на располагање нису допуштали стално и свестрано испитивање узрочника кијавице, што ће отада бити могуће.

„МАЧЈА ОГРЕБОТИНА“

Болест позната под овим именом, први пут запажена пре двадесетак година, опет се јавља готово у свим крајевима света. Њу преносе на човека младе мачке својим ноктијама. Симптоми ове, срећом не много опасне, заразне болести јесу: лака запаљеност, отицање лимфних чворова и грозница. Чудновато је да мачке не оболе од ње; оне су само преносиоци њеног изазивача на човека.

„ТАМНЕ ЗВЕЗДЕ“

Овим именом називају се небеска тела која се не налазе у усјаном стању, а чији број можда није ништа мањи од броја сјајних звезда. Своје постојање оне доказују тиме што засветле као такозване нове звезде. Планете нашег сунчаног система и Месеца, који су некад несумњиво били у усјано-течном стању, такође су пример тамних небеских тела; светлост коју шаљу само је отсјај сунчане светлости.

БЕСПЛАТНА ПОШТА

Скупљачи поштанских марка изненадиће се кад чују да постоје писма која се бесплатно отпремају. Једино „поштанско сандуче“ у које се спуштају писма без марки налази се на острву Чарлс, које припада острвској групи Галапагос, у Тихом Океану, у близини јужноамеричке обале. На усамљеном острву било је још давно постављено једно буре у које су ловци на китове, кад би се нашли у тим водама, стављали своја писма. Сваки брод заустављао би се крај острва и узимао писма. Још и данас се писма са острва Чарлс отпремају на исти начин, само што их сада по свету не разликују разни бродови, већ их — и сада бесплатно — олашће поштанска служба државе Еквадор.

...у римско време град Задар, тада богата и напредна колонија, звао се Јадера, а нешто касније Дијадора.

...у облику арапске бројке три. Тај знак нацртала је на градским зидинама, пре 579 година, непријатељска војска која је месецима безуспешно опседала Крајлсхајм. Отада становници овог града, који није подлегао опсади, месе хлеб у облику тог знака.

...у старом Мексику зрна какао употребљавана су као новац. За десет зрна могао се купити зељ, а за сто зрна роб. У ризници последњег владара племена Анахуака, Монтезума, нађено је 25.000 метарских центи семена какао.

...једино људи и човеколики мајмуни оболевају од кијавице.

из Воуберна, у америчкој савезној држави Масачусетс.

...рвање је свакако један од најстаријих спортова. На зидовима храма-гробнице у Бени Хасану, у близини Нила, налазе се уклесане стотине сцена са рвачких утакмица, које претстављају готово све захвате какви се и данас приврвају употребљавају. То је доказ да је рвање као спортска игра било на високом ступњу још пре најмање 3.000 година.

Водоравно: 1) нота; 2) усамљени; 3) пристаниште на Првом Мору; 4) једноцифрени број; 5) речни острво; 6) одлек; 7) личност из једног романа Максима Горког; 8) улитна заменица; 9) планина у Бугарској; 10) дожава у Африци; 11) лековита биљка; 12) наша река; 13) староседеоци Француске; 14) предлог; 15) притока Каспског Језера; 16) личност из једне Шекспирове драме; 17) часовник; 18) птица грабљивица; 19) херој из НОВ; 20) место у Срему; 21) слово француске азбуке.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) С(теван) С(теван); 2) Лиет; 3) Вејтер; 4) лев; 5) топ; 6) оса; 7) бола; 8) Б(ранислав Н(ушић)); 9) Анам; 10) авалит; 11) Енеј; 12) свитац; 13) плим; 14) ер; 15) свра; 16) ски; 17) нини; 18) тим; 19) асхтон; 20) Амон; 21) ум.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

Усправно: 1) сир; 2) сет; 3) лева; 4) петовија; 5) Весна; 6) волат; 7) лоб; 8) рам; 9) балет; 10) веверица; 11) Анина; 12) слана; 13) цекин; 14) пом; 15) Рим; 16) Стој; 17) ему; 18) том.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

Зимски пејзаж у једном потезу

Овај предео под снегом необичан је по томе што је нацртан једним потезом оловке, тј. за време цртања оловка није ниједном подигнута са хартије. Да ли бисте и ви овај пртеж могли да нацртате на сличан начин? Покушајте!

Биоскоп код куће

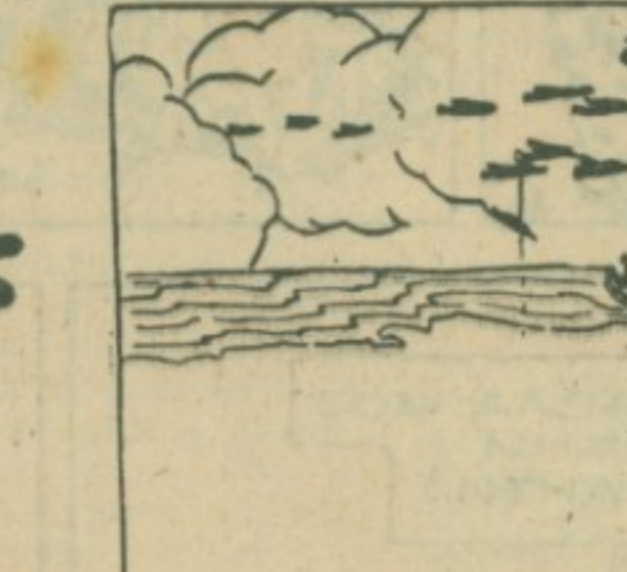
Димњаци и ветар

Један посматрач види на извесном растојању два фабричка димњака, и то један тачно према северу, а други тачно према истоку. Из оба излази дим 360г велике удаљености, није му јасно да ли дим иде косо према њему, или се косо удаљава од њега. Једино што може да утврди то је да дим у оба случаја одлази из овака уредно.

компаса. А да би дим из источног димњака терео уле-сно, мора да дува из северног полукруга. Кад се оба слова саберу, ветар мора да долази са северозапада.

Претпоставимо да сте ви командант ове флотиле бојних бродова и да из облака одједном искрене група непријатељских авиона. Издали сте потребне заповести и ваши људи су отворили ватру из противавионских топова. С једног брода погођено је десно крило једног од авиона; граната с другог брода захватила је лево крило и општењем апарат се су-повратио у море. Сваки од оборених авиона погођен је с две гранате, од којих је

Колико је авиона уништено? Ако нађете одговор на ово питање, утврдићете да ли је неки од авиона умакао, или је било више авиона него што их има на слици. Решење није лако, признајемо. Зато вам га и дајемо. (Укупно је оборен 21 авион. Први брод је, у сарадњи са осталих 6, оборно шест авиона. Други брод је оборно пет авиона, поред оног који је оборно у сарадњи с првим бродом. Трећи брод је обо-

рио 4 авиона, не рачунајући она два која је оборно заједно с прва два брода. Четврти брод 3, пети брод 2, итд. Кад се сабере: 6, 5, 4, 3, 2 и 1— добија се укупно 21.

Борба авиона и бродова

Колико је авиона уништено? Ако нађете одговор на ово питање, утврдићете да ли је неки од авиона умакао, или је било више авиона него што их има на слици. Решење није лако, признајемо. Зато вам га и дајемо. (Укупно је оборен 21 авион. Први брод је, у сарадњи са осталих 6, оборно шест авиона. Други брод је оборно пет авиона, поред оног који је оборно у сарадњи с првим бродом. Трећи брод је обо-

рио 4 авиона, не рачунајући она два која је оборно заједно с прва два брода. Четврти брод 3, пети брод 2, итд. Кад се сабере: 6, 5, 4, 3, 2 и 1— добија се укупно 21.

УКРАШЕНИК

Водоравно: 1) нота; 2) усамљени; 3) пристаниште на Првом Мору; 4) једноцифрени број; 5) речни острво; 6) одлек; 7) личност из једног романа Максима Горког; 8) улитна заменица; 9) планина у Бугарској; 10) дожава у Африци; 11) лековита биљка; 12) наша река; 13) староседеоци Француске; 14) предлог; 15) притока Каспског Језера; 16) личност из једне Шекспирове драме; 17) часовник; 18) птица грабљивица; 19) херој из НОВ; 20) место у Срему; 21) слово француске азбуке.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

Усправно: 1) острво на Јадрану; 2) птица токачица; 3) решето; 4) једна нама суседна држава; 5) провинција у Кини; 6) епископ-лиско песма; 7) наша златоносна река; 8) узвик; 9) искривљена; 10) непроводник електричитета; 11) мушко име; 12) врста рибе; 13) један континент; 14) плим; 15) папагај; 16) део баште засађен поврћем или цвећем; 17) део круга; 18) савремени шпански књижевник.

ПАЈА ПАТАК

ТО ЈЕ СВЕ, ГОСПОДИНЕ?

ДА! И МОЛИМ ДА МИ ЛЕПО ЗАПАКУЈЕТЕ! ЖЕЛИМ ДА ЗА СУТРАШЊИ ПРАЗНИК ИЗНЕНАДИМ СВОЈЕ СЕСТРИЦЕ!

ИГРАЧКЕ

НИ ОВДЕ НЕ ИДЕ! ТУ СУ ЧОКОЛАДНИ СИРУП И МАЛИНОВ СОК!

А ГДЕ САД ДА ИХ САКРИЈЕМ?

ХИ! МОЖЕ СЕ ИПАК ДОГОДИТИ ДА ОКАЖЕ НА МЕСТО СВОЈЕ КАПУТЕ!

НЕ! УВЕК СЕ ЗАВЛАЧЕ ИЗА ОВЕ СОТЕЛБЕ КАД СЕ ИГРАЈУ ЖМУРКЕ!

ТАКОТ У КУПАТИЛУ ЈЕ САСВИМ СИГУРНО!

У ФРИЖИДЕР НИПОШТО! У ЊЕГА СТАЛНО ЗАВИРУЈУ ТРАЖЕКИ ШТА БИ ПОЈЕЛИ!

ИСПОД МОГ КРЕВЕТА? НЕ! И ТУ СЕ СКРИВАЈУ КАД СЕ ИГРАЈУ ЖМУРКЕ!

АХА! СЕТИО САМ СЕ!

КАКО СИ МИ ПЕРО? КАКО ЖИВИШ? — ПИТА ЗА ЈЕДАН ПРИЈАТЕЉ О КОЈИМ СЕ ОДАВНО НИЈЕ ВИДЕО.

ХЛАДАН ТУШ

Хорација: Виде ли ти, Белка, како се она лепа девојка у пролазу наслеђива на мене?

Белка: Видећ, али ни ја нисам могла да се не насмејем кад сам те преи пут видећ.

НЕЋЕ ДА СЕ КУПА

— Баш сам ти ја несрећан човек! — јада се Пера Ждера Патак. — Никако да утолим ову несрећну жељу.

— Одмаз ћу ти донети чашу воде, — узурба се долаћица.

— Рђаво си ме разумела, — задржа је Пера. — Жедан сам, нисам прљав.

ВЕШТА КУВАРИЦА

— Патак је изванредна куварица, — прича Паја у једном друштву. — Сваког дана измисли неко ново име за исто јело!

ЧОВЕК ОД ПЕРА

— Како си ми Пера? Како живиш? — пита за један пријатељ о којим се одавно није видео.

— Није лоше. — одговори му он. — У последње време живим од пера.

— О, постао си књижевник! — Ма не. Пишем својим рођацима и они ми шаљу новац.

Рођи је ОДГОВОР ШТАНАН

АБОДРИТИ су:

- морске рибе
- планина у Малој Азији
- плеће
- средњовековни род војске

ЛИСТ „ЗОРИЦА“ излазио је у:

- Новом Саду
- Загребу
- Нишу
- Београду

БЕНЛУК је:

- део одеће
- турско посуђе
- слаткиш
- село

ОДГОВОР

АБОДРИТИ су били словенско племе. По неким старим хроничарима, један део Абодрита станао је у Дакији, уз Дунав, у суседству Бугара. Мисли се да су то били Браничевици. Њихово главно племе Бодричи помиње се на северу, а назив се доводи у везу са именом реке Одре. Одметнути од Бугара, Абодрити су ступили у везу са Љубовитом Посавским, да би извојевали слободу заједно са осталим Јужним Словенима.

„ЗОРИЦА“ је био део дечијег листа. Излазио је у Београду четири пута месечно, од 1897 до 1904. Уредници су јој били Михаило Јовић и Михаило Срећеновић. У то време, као новине за децу и као поучан лист, „Зорица“ је матрана за најбољи лист за ученике основних школа.

БЕНЛУК је давно изумичајен женски хаљетак који се правио од куповне шарене материје. Био је дуг до ниже колена, имао је уске рукаве, заокрпачао се на грудима, а био је украшен као јелек. Носио се у Подрињу.

Гусличарине Малог Цоннија

МОРНАРА ТОМА ТРАУТА И КИНЕЗА ШАНГ-ЛИНА

НЕВОЈА ПАДА КАО ГУСТА КИША НА ОНЕ КОЈИ СУ ВЕК ЈАДНИ И НЕВОЈНИ!

НЕ ГУБИТЕ НАДЕ, ПРИЈАТЕЉИ! ЈА ЗНАМ ДА СТЕ НЕВИНИ, КАД СЕ НАШ СВЕТАЛИ ЦАР ВРАТИ ИЗ СВОГА ЛЕТЊИКОВЦА, МОЛИЋУ ГА ЗА МИЛОСТ И ПРАВДУ!

КАТОН ЈЕ МОЈ НЕПРИЈАТЕЉ. ОН ВАС МРЗИ ЗАТО ШТО СТЕ МИ СПАСЛИ ЖИВОТ. КАД ИМПЕРАТОР ЧУЈЕ МОЈУ ПРИЧУ...

ГЛЕДАЈТЕ... ДОЛАЗЕ ЧУВАРИ ДА НАС ВОДЕ!

ВОЈЕ ЈЕ УМРЕТИ НЕГД САТ РАНИЈЕ НЕГО ЖИВЕТИ ДВА САТА СУВИШЕ!

ОНИ КОЈИ СУ ПОДИВЛАЛИ, ШАНГ-ЛИНЕ!

ВАША ХРАБРОСТ ЈЕ СПАСЛА МОЈ ЖИВОТ... НАШ МОКНИ ЦАР ЋЕ ВАС НАГРАДИТИ!

ВАШЕ РЕЧИ СУ НИЗ-НАЗЛЕПШИХ ВИСЕРА!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО? ГДЕ САМ ЈА?

НАСТАВИКЕ СЕ